

บันทึกข้อความ

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสระแก้ว
เลขรับที่ 104
วันที่ - 4 เม.ย. 2567
เวลา

ส่วนราชการ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปราจีนบุรี ตำบลวังตะเคียน อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี ๒๕๑๐

โทรศัพท์ ๐ ๓๗๒๑ ๐๒๖๑-๒

ที่ กษ ๐๙๒๒.๒/ว ๔๗๕

วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๗

เรื่อง ส่งข้อมูลเตือนภัยการเกษตร ระหว่างวันที่ ๓-๑๖ เมษายน ๒๕๖๗

เรียน เกษตรและสหกรณ์จังหวัดสระแก้ว

ด้วยกรมวิชาการเกษตรได้จัดทำข้อมูล “เตือนภัยการเกษตร” โดยรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในแต่ละสัปดาห์ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อพืชชนิดต่างๆ การเกิดโรคราบาดในพืช การระบาดของแมลงศัตรูพืช ตลอดจนข้อสังเกต ข้อควรระวัง แนวทางแก้ไข/ป้องกันเพื่อเผยแพร่ให้กับเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ภาคเอกชน เกษตรกร ผู้ประกอบการ สหกรณ์หรือผู้เกี่ยวข้องได้ทราบเป็นประจำวันทุกสัปดาห์ นั้น

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปราจีนบุรี ขอส่งข้อมูล “เตือนภัยการเกษตร” ระหว่างวันที่ ๓-๑๖ เมษายน ๒๕๖๗ มาเพื่อใช้ประโยชน์ในศูนย์เรียนรู้ของท่านในการประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องทราบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ

(นางอำไพ พรคำแก้ว)

นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ รักษาการในตำแหน่ง
ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปราจีนบุรี

เตือนภัยการเกษตร
ช่วงวันที่ 3 – 16 เมษายน 2567

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นช่วงเวลา	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
อากาศร้อน มีฝนตกบางพื้นที่	1. ฝรั่ง	ติดผล	1. เพลี้ยแป้ง	ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยดูดกินน้ำเลี้ยงจากกิ่งช่อดอก ผลอ่อน ผลแก่ โดยมีมดเป็นตัวช่วยพาไปไว้ตามส่วนต่าง ๆ ของพืช ทำให้พืชแคระแกร็นชงักการเจริญเติบโต	1. หมั่นสำรวจแปลงทุกสัปดาห์ หากพบไม่มากให้ตัดส่วนของพืชที่พบเพลี้ยแป้งทิ้งทำลาย 2. พ่นสารฆ่าแมลง อิมิดาโคลพริด 70% WG อัตรา 2 - 5 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไดโนฟลูแธน 10% WP อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไทอะมีโทอกแซม 25% WG อัตรา 2 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไวท์ทอยล์ 67% EC อัตรา 100 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่ง และควรพ่นสารติดต่อกัน 2 ครั้ง ห่างกัน 7 วัน
		พัฒนาผล	2. แมลงวันผลไม้	ตัวเต็มวัยเพศเมียวางไข่เป็นกลุ่ม ๆ ละ 2 – 3 ฟองในผลฝรั่ง สีกจากผิวประมาณ 2 - 5 มิลลิเมตรหลังจากฝรั่งติดผลแล้ว 9 สัปดาห์ ระยะหนอนทำลายพืชโดยการขบเคี้ยวกินเนื้ออยู่ภายในผลทำให้ผลเน่าและร่วง	1. รักษาความสะอาดในแปลงปลูก โดยเก็บผลที่ถูกแมลงวันผลไม้เข้าทำลาย หรือผลที่เน่าออกจากแปลงปลูก นำไปฝังกลบให้มิดระดับหน้าดินหนา 15 เซนติเมตร เพื่อลดการสะสมและขยายพันธุ์ของแมลงวันผลไม้ในแปลงปลูก 2. ตัดแต่งกิ่งให้โปร่ง เพื่อลดการเกิดร่มเงาในทรงพุ่ม ทำให้สภาพแวดล้อมไม่เหมาะสมต่อการแพร่ระบาดของแมลงวันผลไม้ และให้ศัตรูธรรมชาติมีบทบาทในการทำลายแมลงวันผลไม้มากขึ้น 3. ห่อผลด้วยถุงพลาสติกหุ้มสีขาว ขนาด

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					6x14 นิ้ว ที่เจาะรูแบบซ้อนรูปลำเรียงมาจากโรงงาน การห่อผลควรเริ่มห่อเมื่อผลมีอายุ 8 สัปดาห์ หลังดอกบาน ห่อผล 1 ผลต่อถุง เพื่อป้องกันการเข้าทำลายของแมลงวันผลไม้ และหนอนแดง หุ้มทับด้วยกระดาษสีดำ โทรศัพท์ห่อเป็นรูปกรวย เพื่อป้องกันแสงแดด ทำให้ผิวสวยและเจริญเติบโตเร็ว 4. ติดกับดักโดยใช้สารล่อชนิดเมทิลยูจินอล ผสมสารฆ่าแมลงมาลาไธออน 83% EC ในอัตรา 4 : 1 โดยปริมาตร หยอดลงบนก้อนสำลี 3 - 4 หยดแขวนกับดักในทรงพุ่มสูงประมาณ 1 เมตร จำนวน 2 กับดัก ต่อพื้นที่ 1 ไร่ เพื่อกำจัดตัวเต็มวัยเพศผู้ และสำรวจการระบาดของแมลงวันผลไม้ในแปลงปลูก ถ้าพบปริมาณแมลงวันผลไม้เพิ่มมากขึ้นในกับดักโดยเฉพาะช่วงที่ใกล้เก็บเกี่ยวควรดำเนินการพ่นเหยื่อพิษโปรตีน 5. ควรพ่นเหยื่อพิษโปรตีน โดยใช้เหยื่อโปรตีน ผสมสารมาลาไธออน 83% EC อัตราเหยื่อโปรตีน 200 มิลลิลิตร กับสารมาลาไธออน 10 มิลลิลิตร ผสมในน้ำ 5 ลิตร เดินพ่นแบบเป็นจุด โดยพ่นทุก 5 ก้าว พ่นได้ใบ ทุก 7 วัน ตั้งแต่ห่อผลเสร็จจนถึงเก็บเกี่ยวผลผลิตหมด ควรพ่นในเวลาเช้าตรู่ซึ่งเป็นช่วงที่แมลงวันผลไม้ ออกมาหาอาหาร

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
	2. พืชตระกูลส้ม (เช่น มะนาว มะกรูด ส้มโอ และส้มเขียวหวาน)	ออกดอก - ติดผลอ่อน	ไรแดงแอฟริกัน	ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยดูดกินน้ำเลี้ยงอยู่ที่บริเวณด้านหน้าใบหรือด้านบนของใบส้ม แต่ในกรณีที่มีการระบาดรุนแรง ประชากรของไรหนาแน่น อาจพบการทำลายของไรที่บริเวณหลังใบ และที่ผลด้วย ทำให้ใบและผลมีสีเขียวจางลง เนื่องจากสูญเสียคลอโรฟิลล์ หากมีการระบาดรุนแรง อาจทำให้ใบ และผลร่วงในที่สุด	1. หมั่นสำรวจแปลงส้มทุกสัปดาห์ในช่วงฤดูแล้ง ระหว่างเดือนธันวาคม - พฤษภาคม และในช่วงที่ฝนทิ้งช่วง ระหว่างเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม 2. เมื่อพบไรแดงแอฟริกันเริ่มลงทำลายส้มให้ทำการป้องกันกำจัดด้วยการให้น้ำติดต่อกันหลาย ๆ ครั้ง 3. หากมีการระบาดรุนแรง โดยสามารถสังเกตเห็นใบส้มเริ่มมีสีเขียวจางลง และเมื่อใช้แว่นขยายส่องดู พบตัวอ่อนและตัวเต็มวัยของไร ดูดทำลายอยู่ทั่วไปใบ ให้ทำการกำจัดด้วยสารฆ่าไรชนิดใดชนิดหนึ่ง เช่น โพรพาร์ไกต์ 30% WVP อัตรา 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อะมิทราซ 20% EC อัตรา 30 มิลลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เฮกซีไทอะซอกซ์ 1.8 % EC อัตรา 40 มิลลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หากยังพบการระบาดของไรให้พ่นสารฆ่าไรซ้ำอีก 1 ครั้ง ห่างจากครั้งแรก 5 วัน **** ไม่ควรใช้สารฆ่าไรกลุ่มเดียวกันติดต่อกันเป็นเวลานาน ควรใช้สลับกลุ่มเพื่อป้องกันการต้านทานต่อสารฆ่าไร
	3. มะเขือเทศ	ทุกระยะการเจริญเติบโต	1. แผลงหัวขาว ยาสูบ	ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยดูดกินน้ำเลี้ยงจากใบ ทำให้ใบงอหงิกงอและเหี่ยวแห้ง ต้นแคระแกร็น นอกจากนั้นยังเป็นพาหะนำโรคที่เกิดจากเชื้อไวรัส	ใช้สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัด เช่น ไดโนทีฟูแรน 1% GR อัตรา 3 กรัมต่อหลุม ใช้รองกันหลุม สามารถป้องกันได้ประมาณ 25 วัน หรือ อิมิดาโคลพริด 10%

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					SL อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เฟนโพรพาทริน 10% EC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร เริ่มพ่นเมื่อมะเขือเทศ อายุ 5 วัน หลังย้ายปลูก โดยพ่นทุก 5 วัน จนเริ่มออกดอก และพ่นทุก 7 - 10 วัน ในระยะออกดอกติดผลอีก 3 - 5 ครั้ง
			2. โรคใบหงิกเหลือง (เชื้อไวรัส Tomato yellow leaf curl virus, TYLCV)	ใบยอดและใบอ่อน หดย่นหงิกมีสีเหลือง ขอบใบม้วนงอ ยอดเป็นพุ่ม ใบที่แตกใหม่มีขนาดเล็ก ต้นแคระแกร็น ทำให้มะเขือเทศไม่ติดผล หรือติดผลน้อยมาก	1. ใช้มะเขือเทศพันธุ์ต้านทานโรค 2. คัดเลือกกล้ามะเขือเทศที่แข็งแรงและไม่เป็นโรควีรัสมาปลูก 3. หมั่นกำจัดวัชพืชในแปลงและรอบแปลงปลูก เพื่อลดแหล่งสะสมของเชื้อไวรัสและแมลงพาหะ เช่น สาบแร้งสาบกา กะเม็ง หญา่าง กระทกรก ลำโพง โทงเทง และชีกาขาว 4. ตรวจแปลงสม่ำเสมอ ถ้าพบต้นที่เป็นโรคถอนแล้วนำไปทำลายนอกแปลงปลูก 5. เชื้อไวรัสสาเหตุโรครูปพืช ยังไม่มีสารป้องกันกำจัดโดยตรง แต่ป้องกันการระบาดของโรคได้โดยพ่นสารฆ่าแมลงที่ขายยาสูบซึ่งเป็นพาหะนำโรค เช่น สารอิมิดาโคลพรีด 10% SL อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เฟนโพรพาทริน 10% EC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					6. ไม่ปลูกพืชที่เป็นพืชอาศัยของเชื้อสาเหตุโรคได้แก่ พืชตระกูลแตง ตระกูลถั่ว ตระกูลมะเขือ ขึ้นฉ่าย ยาสูบ งาม กะเพราขาว ตำลึง หงอนไก่ บานไม่รู้โรย และทานตะวัน เป็นต้น ใกล้แปลงปลูกมะเขือเทศ 7. แปลงที่พบการระบาดของโรค หลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว ให้เกษตรกรพืชไร่ทำลายนอกแปลงปลูก และไม่ปลูกมะเขือเทศซ้ำ ควรปลูกพืชชนิดอื่นที่ไม่ใช่พืชอาศัยของเชื้อสาเหตุโรค
4. อ้อย	ปลูกใหม่ – แดกกอ		โรคเส้ดำ (เชื้อรา <i>Sporisorium scitamineum</i> ชื่อเดิม <i>Ustilago scitaminea</i>)	ส่วนยอดสุดของหน่อหรือลำอ้อยที่เป็นโรค หรือยอดสุดของหน่ออ้อยที่งอกจากตาข้างของลำที่เป็นโรค มีลักษณะคล้ายเสี้ยวสีดำ เกิดจากเชื้อราสาเหตุโรคสร้างสปอร์สีดำจำนวนมาก รวมตัวกันแน่นอยู่ภายในเนื้อเยื่อผิวของใบยอดสุดที่มันอยู่ ระยะแรกจะมีเยื่อหุ้มบาง ๆ สีเทาหุ้มเส้ดำไว้ และเยื่อหุ้มจะแตกออกเมื่อมีการสร้างสปอร์จำนวนมาก ทำให้เห็นมีลักษณะคล้ายเส้สีดำตั้งตรงหรือมันงอ ส่งผลให้ต้นอ้อยแคระแกร็น ลำอ้อยยาวขึ้น ใบแคบเล็ก แตกกอจำนวนมาก เมื่ออากาศรุนแรงอ้อยจะแห้งตาย	1. ใช้พันธุ์ต้านทานโรค 2. เลือกใช้หน่อพันธุ์จากแหล่งที่ไม่มีการระบาดของโรคเส้ดำและเป็นแหล่งที่เชื่อถือได้ 3. แช่หน่อพันธุ์ในสารป้องกันกำจัดโรคพืชไตรอะดีมีฟอน 25% WP อัตรา 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ โพรพิโคนาโซล 25% EC อัตรา 16 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร แช่นาน 30 นาทีก่อนปลูก 4. หมั่นตรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ หากพบอาการโรค ให้รีบตัดส่วนที่เป็นเส้ดำ โดยระวังไม่ให้สปอร์ฟุ้งกระจาย และนำไปทำลายนอกแปลงทันที ในกรณีที่ยังเล็กให้ขุดกอที่แสดงอาการโรคออกทั้งกอ เนื่องจากตัดเฉพาะส่วนที่เป็นเส้ดำออก อาจจะมี

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					อาการเสียด้านขึ้นมาได้อีกภายในเวลานั้น 5. หากพบการระบาดของโรคของโรครุนแรง ควรไถหรือแปลง กำจัดกอที่ย่อยออกจากแปลงให้หมด และปลูกพืชชนิดอื่นแทน หรือปลูกพืชบำรุงดิน เช่น ปอเทือง พืชตระกูลถั่ว เพื่อตัดวงจรชีวิตของเชื้อสาเหตุโรค

รายงาน : สถาบันวิจัยพืชสวน (นางสาวทิวา บุปผาประเสริฐ) ข้อมูลจาก : ศวกส.เพชรบูรณ์ และ ศวพ.นครปฐม
 : สถาบันวิจัยพืชไร่และพืชทดแทนพลังงาน (นางสาวสุรรัตน์ ทองคำ) ข้อมูลจาก : กลุ่มวิชาการ ศวร.สุพรรณบุรี
 : กลุ่มวิจัยโรคพืช สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช
 ผู้กลั่นกรอง : สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช